

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики та правосуддя

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

№ 04-29/16-297

" 6 " листопада 2019 р.

ВИГОВСЬКОМУ Б.В.

Шановний Богдане Віталійовичу!

У Верховній Раді України розглянуто Вашу електронну петицію стосовно внесення змін до статті 41 пункту 1 Закону України «Про вибори Президента України» (в частині скасування грошової застави) та за дорученням Голови Верховної Ради України повідомляємо наступне.

Відповідно до положень частин десятої та одинадцятої статті 23¹ Закону України «Про звернення громадян» (далі – Закону) електронна петиція, адресована Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, розглядається у порядку, встановленому цією статтею, за умови збору на її підтримку не менш як 25000 підписів громадян протягом не більше трьох місяців з дня оприлюднення петиції. Електронна петиція, яка в установлений строк не набрала необхідної кількості голосів на її підтримку, після завершення строку збору підписів на її підтримку розглядається як звернення громадян відповідно до Закону.

В Основному Законі України зазначається, що Україна є суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (стаття 1); носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ (частина друга статті 5).

Конституційний Суд України в Рішенні від 29 травня 2013 року № 2-рп/2013 вказав, що істотне значення для функціонування демократичної держави, гарантування її республіканських засад має встановлений Основним Законом України порядок формування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, зокрема проведення виборів до них (абзац перший пункту 3 мотивувальної частини).

Вибори як форму здійснення народного волевиявлення визначає стаття 69 Основного Закону України.

Організація і порядок проведення виборів визначаються виключно законами України (пункт 20 частини першої статті 92 Конституції України).

Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 30 січня 2002 року № 2-рп/2002 (справа про виборчу заставу) дійшов висновку, що грошову (виборчу) заставу не можна розглядати як обмеження пасивного виборчого права громадян за ознакою майнового стану. Водночас встановлення грошової (виборчої) застави не порушує конституційного принципу рівності громадян перед законом та рівності їх конституційних прав і свобод, а також принципу рівності політичних партій перед законом. Грошова заставка за своєю правовою природою не є майновим цензом, а відповідна законодавча норма не суперечить положенням статей 21, 24 Конституції України, за якими всі люди є вільні і рівні у своїй гідності і конституційних правах і свободах (підпункт 4.2 пункту 4 мотивувальної частини).

Відповідно до статті 102 Конституції України Президент України є главою держави і виступає від її імені, гарантом державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина.

В Основному Законі України встановлено строк, на який обирається Президент України (частина перша статті 103), врегульовано питання щодо призначення і проведення чергових та позачергових виборів Президента України (пункт 7 частини першої статті 85, частина п'ята статті 103).

У частині першій статті 103 Конституції України визначено, що Президент України обирається громадянами України на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування строком на п'ять років. Згідно з частиною п'ятою цієї статті чергові вибори Президента України проводяться в останню неділю березня п'ятого року повноважень Президента України; у разі дострокового припинення повноважень Президента України вибори Президента України проводяться в період дев'яноста днів з дня припинення повноважень. Президент України, обраний на позачергових виборах, складає присягу у п'ятиденний строк після офіційного оголошення результатів виборів (частина четверта статті 104 Конституції України).

Відповідно до статті 10 Закону України «Про вибори Президента України» право висування кандидата на пост Президента України належить громадянам України, які мають право голосу. Це право реалізується ними через політичні партії (далі - партії), а також шляхом самовисування відповідно до цього Закону. Партія може висунути лише одного кандидата на пост Президента України.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду, розглянувши апеляційну скаргу у справі № 855/6/19 від 17 січня 2019 року, роз'яснив, що кандидат в Президенти зобов'язаний внести грошову заставу, оскільки нормами чинного законодавства можливості звільнити особу від сплати грошової застави не передбачено. В свою чергу органи державної влади мають діяти виключно на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19 Конституції України). Конституція лише декларує право особи бути обраним, в тому числі і на пост Президента України, а спосіб реалізації цього права визначається спеціальним Законом «Про вибори Президента України».

Також повідомляємо, що зміст Вашого звернення доведено до відома членів Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя для можливого врахування у законопроектній роботі.

З повагою

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ